

Schaan (Lihtenštajn), 4. 12. 2018: trajnostno upravljanje alpskih rek in razpoznavnost pomena ekosistemskih storitev v družbi

Doumeti pomen alpskih ekosistemov

Medtem ko so prvi zbirali podatke o ekosistemskih storitvah, so drugi v praksi preizkusili participativne pristope pri upravljanju rek – devetnajst partnerjev iz šestih alpskih držav je tri leta sodelovalo v dveh pomembnih projektih, 21. in 22. novembra 2018 pa je v Innsbrucku v Avstriji predstavilo rezultate svojega dela.

V sredo, 21. novembra 2018, je generalni sekretar Alpske konvencije Markus Reiterer odprl konferenco ob zaključku projekta *Alpine Ecosystem Services* (AlpES) in z njim povezanega projekta *Strategic Planning for Alpine River Ecosystems* (SPARE). Ob tej priložnosti je poudaril, da je občutljivi ekosistem alpskega prostora v primerjavi z drugimi območji bolj izpostavljen posledicam podnebnih sprememb, zato je sodelovanje na čezalpski ravni še toliko pomembnejše.

Zakaj reke potrebujejo upravljanje

Kot izhaja iz brošure projekta SPARE, je danes v dobrem ekološkem stanju le še 14 odstotkov alpskih rek. V letih 2016–2018 so tako projektni partnerji v praksi preizkušali in razvijali metode za trajnostno upravljanje vodotokov na naslednjih petih alpskih pilotnih območjih: Dora Baltea v Italiji, Drôme v Franciji, Inn - Engadin v Švici, povodje Soče v Sloveniji in Steyr v Avstriji. «Vzpostavili smo platformo, v okviru katere lahko lokalno prebivalstvo sodeluje pri oblikovanju skupnih razvojnih ciljev za Steyr,» je povedala Christine Ehrenhuber, moderatorica participativnega procesa na pilotnem območju Steyr v Avstriji. Pri projektnih aktivnostih, ki so se zvrstile na mladinskih poletnih taborih, osebnih srečanjih in sestankih, v tematskih komisijah ter javnih forumih in delavnicah, je sodelovalo 435 posameznikov. V času izvajanja projekta je bil med drugim izdelan tudi instrument, ki so ga poimenovali *My River Kit* in s pomočjo katerega je na potovanju ob fiktivnem vodotoku možno preigrati različne situacije, ki so odločilnega pomena za trajnostno življenje in gospodarjenje vzdolž alpskih rek.

Katere storitve zagotavlja narava v Alpah?

21. in 22. novembra 2018 so projektni partnerji v Innsbrucku na informacijskih stojnicah, predavanjih in delavnicah predstavili rezultate, ki so jih pridobili pri svojem delu na poskusnih območjih in v projektih, med drugim tudi ekosistemske storitve, ki odločilno pripomorejo h kakovosti našega življenja. Namen projekta AlpES je namreč krepitev pomena in vrednotenja ekosistemskih storitev v okviru regionalne in alpske okoljske politike, pa naj gre pri tem za gorske gozdove, ki nas varujejo pred zemeljskimi plazovi in čistijo zrak, ki ga dihamo, ali za reke in planinske pašnike, ki nas oskrbujejo s pitno vodo, energijo ali hrano. Pri projektu sodelujejo partnerji iz Avstrije, Francije, Italije, Lihtenštajna, Nemčije in Slovenije. V Lihtenštajnu so osrednjo pozornost namenili varovalnim učinkom gozdov pred plazovi, murastimi tokovi in padajočim kamenjem in Heike Summer iz lihtenštajnskega urada za okolje je pri tem izpostavila poseben pomen, ki ga ima tovrstna ekosistemska storitev za njeno državo: »Večji del naših gozdov raste na pobočnih legah, zato so neokrnjeni varovalni gozdovi tako v dolini Rena kakor tudi na gorskih območjih nepogrešljivi za zmanjševanje škodnega potenciala in pripomorejo k preprečevanju dodatnih gradbenih posegov.« V fazi projekta, ki je sledila, je potekalo zbiranje podatkov, pridobljenih v Lihtenštajnu in drugih alpskih regijah, in vnos v spletno aplikacijo GIS.

Novi načini komuniciranja z javnostjo v okviru projekta

Poleg klasičnega poročanja o poteku projekta sta oba projekta pri seznanjanju javnosti s projektnimi temami ubrala nove poti. Ekipa projekta AlpES je na spletu objavila aplikacijo GIS in enciklopedijo alpskih ekosistemskih storitev WikiAlps, ki jo bo mogoče dopolnjevati tudi po izteku projekta, ekipa projekta SPARE pa je projektne rezultate in ugotovitve kakor tudi pomen vodotokov kot «življenjskih žil» alpske družbe na razumljiv način predstavila in ponazorila v fotoknjigah, videointervjujih in dovršeno izdelanih videoposnetkih na spletu. Z aktualnim dogajanjem projektni partnerji javnost redno seznanjajo tudi v projektnih glasilih in na družbenih omrežjih.

AlpES: www.alpine-space.eu/AlpES (en)

SPARE: www.alpine-space.eu/SPARE (en, de)

Za vprašanja vam je na voljo:

Robin Naumann, vodstvo projekta, CIPRA International
Tel.: +423 237 53 53 08, robin.naumann@cipra.org

O projektu AlpES

Območje Alp je pomemben ponudnik ekosistemskih storitev. Ekosistemske storitve so eden glavnih stebrov zelenega gospodarstva v Alpah, pomembno gibalno alpskega razvoja in tudi osrednja tema naslednjega poročila o stanju Alp; koristi od njih imajo prebivalstvo in različne gospodarske panoge znotraj alpskega območja in zunaj njega, kot so turizem, gozdarstvo, kmetijstvo, energija in promet. Projekt AlpES ponuja možnosti za preskušanje in uresničevanje koncepta ekosistemskih storitev, ki je že uveljavljen na ravni EU in lahko pripomore k reševanju konfliktov med različnimi interesi, zlasti v nadnacionalnem okviru. Projekt AlpES, ki se je začel decembra 2015 in bo trajal do decembra 2018, je sofinanciran s sredstvi Evropskega sklada za regionalni razvoj prek programa Interreg Območje Alp. Projekt AlpES, ki se je začel decembra 2015 in bo trajal do decembra 2018, je sofinanciran s sredstvi Evropskega regionalnega razvojnega sklada prek programa Interreg za območje Alp. www.alpine-space.eu/AlpES

O projektu SPARE

Cilj projekta SPARE (Strateško načrtovanje in usklajevanje na področju ohranjanja in obnove alpskih rečnih ekosistemov) je prispevati k boljšemu medsebojnemu usklajevanju zahtev za varstvo in rabo voda. Pod vodstvom Univerze za naravne vire in biološke znanosti bo devet projektnih partnerjev iz šestih alpskih držav pokazalo, kako je mogoče izboljšati strateške pristope, ki vključujejo vidike ohranjanja in upravljanja tekočih voda, in pri tem premostiti upravne in strokovne ovire, obenem pa spodbujalo ozaveščanje o ekosistemskih storitvah in ranljivosti alpskih rek. Projekt SPARE, ki se je začel decembra 2015 in bo trajal do decembra 2018, je sofinanciran s sredstvi Evropskega regionalnega razvojnega sklada prek programa Interreg za območje Alp. Pri projektu je za področje zunanje komunikacije zadolžena CIPRA. www.alpine-space.eu/SPARE

CIPRA – raznolike in pestra organizacija

Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) je nevladna krovna organizacija z nacionalnimi odbori in regionalnim odborom v vseh sedmih alpskih državah. Zastopa več kot sto društev in organizacij iz sedmih alpskih držav. CIPRA se zavzema za trajnostni razvoj na območju Alp, ohranjanje naravne in kulturne dediščine ter za regionalno raznovrstnost in reševanje skupnih problemov v alpskem prostoru. www.cipra.org